

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Instrumentologia

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Muzykologia		Cykl dydaktyczny 2024/25	
Specjalność -		Kod zajęć 21MUZS.12AK.13007.24	
Jednostka organizacyjna Wydział Nauk o Sztuce		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Fakultatywny	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Jakub Kasperski		
Prowadzący zajęcia	Jakub Kasperski		
Okresy Semestr 2, Semestr 4, Semestr 6	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	zapoznanie studentów z podstawami instrumentologii jako subdyscypliny muzykologicznej oraz klasyfikacją instrumentów muzycznych (system Hornbostela-Sachsa).
C2	zapoznanie studentów w wybranych instrumentami muzycznymi (historia, konstrukcja, praktyka wykonawcza) pochodzącymi z instrumentarium muzyki artystycznej wybranych epok historycznych.
C3	przekazanie wiadomości o typach i budowie instrumentów muzycznych należących zarówno do instrumentarium muzyki artystycznej, ludowej, jak i popularnej, obejmujących zarówno instrumenty historyczne, jak i współcześnie używane.
C4	zapoznanie studentów z podstawami historycznej i współczesnej technologii wytwarzania instrumentów, zwłaszcza w kontekście przemysłu muzycznego, zajmującego się produkcją i sprzedażą instrumentów.
C5	uświadomienie studentom funkcji danych instrumentów w kontekście kulturowym, symbolicznym i wykonawczym, tj. w różnych typach zespołów muzycznych i w różnych epokach historycznych.
C6	wykształcenie umiejętności rozpoznawania brzmienia instrumentów ze słuchu.
C7	zapoznanie studentów z elementami instrumentoznawstwa, obejmującymi objaśnianie idiomatycznych technik wykonawczych oraz typów faktury muzycznej typowych dla danego instrumentu.

Wymagania wstępne

Ogólna wiedza o muzyce, kulturze i geografii (poziom szkoły średniej), podstawowa znajomość zasad muzyki i akustyki.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	rozumie istotę instrumentologii jako subdyscypliny muzykologicznej oraz zna klasyfikację instrumentów muzycznych wg systemu Hornbostela-Sachsa	MUZ_K1_W01, MUZ_K1_W02, MUZ_K1_W03, MUZ_K1_W05, MUZ_K1_W06, MUZ_K1_W11, MUZ_K1_W13, MUZ_K1_W14, MUZ_K1_W15	Kolokwium pisemne
W2	uzyskuje wiedzę na temat sposobu wydobycia dźwięku na poszczególnych instrumentach, ich konstrukcji, możliwości brzmieniowych oraz kontekstów, w jakich były i są używane w historii muzyki	MUZ_K1_W01, MUZ_K1_W04, MUZ_K1_W05, MUZ_K1_W06, MUZ_K1_W08, MUZ_K1_W11, MUZ_K1_W12, MUZ_K1_W13	Kolokwium pisemne
W3	rozumie jakie znaczenie odgrywa dobór instrumentów przy wykonywaniu różnego rodzaju muzyki oraz idiomatykę poszczególnych instrumentów w odniesieniu do kontekstu geograficznego.	MUZ_K1_W08, MUZ_K1_W11, MUZ_K1_W12, MUZ_K1_W13, MUZ_K1_W15	Kolokwium pisemne

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
W4	zna genealogię, historyczny rozwój, funkcje i brzmienie wybranych instrumentów oraz ich budowę, techniki wykonawcze oraz repertuar	MUZ_K1_W12, MUZ_K1_W13, MUZ_K1_W15	Kolokwium pisemne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	posiada umiejętność wzrokowego i słuchowego rozpoznawania poszczególnych instrumentów oraz werbalnego porównywania ich idiomów	MUZ_K1_U01, MUZ_K1_U04, MUZ_K1_U05, MUZ_K1_U09	Kolokwium pisemne
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	ma świadomość, że instrumenty muzyczne są ważnym elementem dziedzictwa kulturowego człowieka	MUZ_K1_K04, MUZ_K1_K05	Kolokwium pisemne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Wprowadzenie do instrumentologii i klasyfikacja instrumentów muzycznych	W1, W2, U1, K1	Ćwiczenia
2.	Archeomuzykologia a kwestia pierwszych instrumentów muzycznych. Instrumenty wybranych kultur antycznych.	W1, W2, W3, W4, U1, K1	Ćwiczenia
3.	Wybrane aerofony: instrumenty z rodziny fletów, instrumenty pojedynczo- i podwójnostroikowe, instrumenty dęte blaszane i ich rozwój historyczny.	W1, W2, W3, W4, U1, K1	Ćwiczenia
4.	Wybrane chordofony szarpane: lutnia, gitara, harfa, cytra	W1, W2, W3, W4, U1, K1	Ćwiczenia
5.	Chordofony smyczkowe i ich rozwój historyczny. Wielkie szkoły lutnicze a kwestia polskiego pochodzenia skrzypiec	W1, W2, W3, W4, U1, K1	Ćwiczenia
6.	Chordofony uderzana. Fortepian i jego przodkowie.	W1, W2, W3, W4, U1, K1	Ćwiczenia
7.	Instrumenty elektromechaniczne ich historyczny rozwój	W1, W2, W3, W4, U1, K1	Ćwiczenia
8.	Instrumentarium wykorzystywane w muzyce rockowej i muzyce popularnej.	W1, W2, W3, W4, U1, K1	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy, Dyskusja, Demonstracje dźwiękowe i/lub video

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia	1. Obecność na zajęciach. Dopuszczalne są dwie absencje nieusprawiedliwione. W przypadku większej ilości nieobecności nieusprawiedliwionych, student jest zobowiązany przygotować się z materiału zajęć, na których był nieobecny i przedstawić go na dyżurze. 2. Czynne uczestnictwo i aktywność w konwersatorium. 3. Przygotowywanie ewentualnych zadań domowych lub prezentacji. 4. Zaliczenie końcowego kolokwium pisemnego lub zaliczenie końcowego kolokwium-odsluchu.

Literatura

Obowiązkowa

1. C. Sachs, Historia instrumentów muzycznych, Kraków 1989 Włodzimierz Kamiński, Instrumenty muzyczne na ziemiach polskich. Kraków 1971 Alexander Buchner, Encyklopedia instrumentów muzycznych (1985), Racibórz 1994 (rozdz. I) [BZM]
2. S. Prószyński, Świat mechanizmów grających, Warszawa 1994. Irena Rackiewicz, Klawesyn. Studium instrumentologiczne, Bydgoszcz 1987 Józef Reiss, Skrzypce i skrzypkowie, Kraków 1955 Krzysztof Szlifirski, Elektryczne instrumenty muzyczne, w: Encyklopedia muzyki PWN, Warszawa 1995 Kazimierz Sikorski, Instrumentoznawstwo, Kraków 1975 Beniamin Vogel, Fortepian polski, Warszawa 1995 (s. 19-38) [

Dodatkowa

1. J. Jaskulski, J. Podbielski, R. Wieczorek, "Polakowi tylko Boga a skrzypic". Dzieje lutnictwa na ziemiach polskich do II wojny światowej, Poznań 1996. Włodzimierz Kamiński, Instrumenty muzyczne na ziemiach polskich, Kraków 1971 Bohdan Pociąg, Klawesyniści francuscy, Kraków 1969 (s. 43-59) Irena Poniątkowska, Muzyka fortepianowa i pianistyka w wieku XIX, Warszawa 1991 (s.15-46) Beniamin Vogel, Przemysł muzyczny Warszawy w 20-lecie międzywojennym, "Muzyka" 30 (1985) nr 3-4.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Ćwiczenia	30
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie do zaliczenia	30
Przygotowanie do zajęć	20
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 100
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
MUZ_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wzięcia odpowiedzialności za zachowanie muzycznego dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy i świata oraz uczestniczenia w życiu kulturalnym regionu i kraju
MUZ_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do propagowania znaczenia kultury epok minionych dla kondycji współczesnego człowieka
MUZ_K1_U01	Absolwent/ka potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury muzycznej oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację, w celu określenia ich właściwości, znaczeń, oddziaływania społecznego, a także miejsca w procesie historyczno-kulturowym
MUZ_K1_U04	Absolwent/ka potrafi w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się w mowie i na piśmie na tematy dotyczące wybranych zagadnień muzykologicznych, korzystając z różnych ujęć teoretycznych, oraz dorobku muzykologii, jak i innych dyscyplin
MUZ_K1_U05	Absolwent/ka potrafi posługiwać się językiem specjalistycznym muzykologii i porozumiewać się w sposób precyzyjny i logiczny zarówno z muzykologami, jak i odbiorcami spoza grona specjalistów
MUZ_K1_U09	Absolwent/ka potrafi dokonywać słuchowej analizy i oceny zjawisk muzycznych
MUZ_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie zaawansowaną terminologię używaną w muzykologii oraz jej zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych
MUZ_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie miejsce muzykologii w systemie nauk oraz jej przedmiotowe i metodologiczne powiązania z innymi dyscyplinami naukowymi
MUZ_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie zaawansowaną, uporządkowaną wiedzę na temat różnych subdyscyplin muzykologii, obejmującą teorię i metodykę
MUZ_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie najważniejsze tradycyjne i współczesne nurty i style muzyczne, ich historyczne i kulturowe uwarunkowania
MUZ_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym zakresie normy i procedury stosowane w różnych obszarach badań muzykologicznych
MUZ_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym zakresie praktykę wykonawczą, normy i procedury stosowane w różnych obszarach działalności artystycznej
MUZ_K1_W08	Absolwent/ka zna i rozumie główne tendencje w historii muzyki oraz posiada orientację w piśmiennictwie muzykologicznym z danego zakresu tematycznego
MUZ_K1_W11	Absolwent/ka zna i rozumie prawidłowości zjawisk i procesów akustycznych i psychoakustycznych, w szczególności potrafi samodzielnie odtworzyć twierdzenia i prawa z zakresu matematyki i fizyki
MUZ_K1_W12	Absolwent/ka zna i rozumie specyfikę muzyki oraz jej pochodzenie, funkcje i uwarunkowania społeczne
MUZ_K1_W13	Absolwent/ka zna i rozumie instrumenty muzyczne, ich genezę, cechy konstrukcyjne, właściwości akustyczne i zastosowanie
MUZ_K1_W14	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe zasady organizacji materiału muzycznego i jego zapisu
MUZ_K1_W15	Absolwent/ka zna i rozumie różne rodzaje źródeł muzycznych i jest świadomy ich specyfiki